

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **İçişleri Bakanı**

tarafından Anayasanın 98. ve

TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgül Saki

İstanbul Milletvekili

Basına yansıyan ve edindiğimiz bilgilere göre Rojava ile dayanışma amacıyla Almanya'dan yola çıkan ve "Halklar Kervanı" içerisinde yer alan 16 kişi, Mardin'e geldikten sonra 28 Ocak tarihinde yaptıkları açıklamanın ardından gözaltına alınmış ve haklarında sınır dışı edilme kararı verilmiştir. Mardin'den İstanbul'a getirilen kişiler, İstanbul Havalimanı'nda bindirildikleri uçaktan zorla indirilmiş; indirme, bekletme ve yeniden bindirme süreci boyunca tekme, yumruk, tokat ve kaba kuvvetle sıkma şeklinde fiziksel şiddete maruz kalmıştır.

Edinilen bilgilere göre, söz konusu kişilere kimliklerinin ve statülerinin ayırt edilmesi amacıyla çizgili ceketler giydirilmiş, her biri için üç polis görevlendirilerek uçağa bindirilmişlerdir. Frankfurt, Hamburg, Köln ve Berlin'e dörder kişilik gruplar hâlinde, ayrı ayrı uçaklarla sınır dışı edilmişlerdir. Almanya'ya ulaşmalarının ardından darp raporu alacakları ve Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulunacakları kamuoyuna yansımıştır.

Yaşanan bu olaylar, gözaltı ve sınır dışı işlemleri sırasında işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiğine ilişkin ciddi ve somut bilgiler içermektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere Anayasa ve ilgili diğer mevzuatta işkence ve kötü muamele açık biçimde yasaklanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17'nci maddesinde kimsenin işkence ve eziyete, insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamayacağı açıkça hüküm altına alınmış olup, bu yasak mutlak niteliktedir. Bu kapsamda, gözaltı ve sınır dışı süreçlerinde kolluk güçleri tarafından gerçekleştirilen fiillerin, hem Anayasa hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleri açısından ağır ve kabul edilemez ihlaller oluşturduğu açıktır.

Bu bağlamda;

1. "Halklar Kervanı" içerisinde Mardin'e gelen 16 kişi hangi gerekçeyle gözaltına alınmıştır? Haklarında verilen sınır dışı kararlarının hukuki dayanağı nedir?
2. Söz konusu kişilere yöneltilmiş herhangi bir suç isnadı bulunmakta mıdır? Bulunuyor ise bu isnatlar nelerdir?
3. İstanbul Havalimanı'nda uçaktan indirme, bekletme ve yeniden bindirme sürecinde tekme, yumruk, tokat ve kaba kuvvet kullanıldığı şeklindeki bilgiler Bakanlığınızca araştırılmış mıdır?

4. Söz konusu süreçte görev alan kolluk kuvvetleri hakkında idari veya adli bir soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa soruşturmanın kapsamı ve mevcut durumu nedir?
5. Gözaltına alınan bu kişilere avukatlarına ve kendi ülkelerinin konsolosluklarına erişim hakkı tanınmış mıdır?
6. Gözaltı, sevk ve sınır dışı işlemleri sırasında işkence ve kötü muamele fiillerinin önlenmesi amacıyla İçişleri Bakanlığı tarafından oluşturulmuş somut ve bağlayıcı tedbirler, izleme veya denetim mekanizması bulunmakta mıdır?